

Jak se dostat k informacím

Pro zastupitele je dobrý přístup k informacím naprostou nutností pro řádný výkon mandátu. Bohužel ne všichni znají rozsah svého práva na informace a způsoby, jak se tohoto práva domoci. V následujících řádcích si tuto problematiku stručně vysvětlíme. Pro podrobnější rozbor viz [Stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 1/2016](#).

- 1. Zákonná úprava.** Nejdůležitějším předpisem týkajícím se práva na informace je zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „infozákon“). Tento zákon je dobré si několikrát pročíst, protože i jako zastupitelé ho budete využívat. Poskytování informací členům zastupitelstva se řídí i § 34 odst. 1 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, § 51 odst. 3 písm. b) a c) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a § 82 písm. b) a c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Úprava v zákonech o samosprávách je nicméně minimalistická a na vyřizování žádosti se tedy použijí ustanovení infozákona.
- 2. Subjekty, po kterých můžete informace požadovat.** Dle zákona o samosprávách máte postavení privilegovaného žadatele vůči zaměstnancům krajského úřadu a vůči zaměstnancům příspěvkových organizací kraje (v případě obcí a Prahy i vůči zaměstnancům obecních obchodních společností). Ve skutečnosti lze ale privilegované postavení uplatnit i při žádosti zasílané povinnému subjektu (např. kraji či příspěvkové organizaci), nikoliv jen při dotázání jednotlivých zaměstnanců.
- 3. Rozsah informací, na které máte právo.** Výhoda zastupitelů oproti ostatním žadatelům je v tom, že máte právo na všechny informace, které souvisejí s výkonem vaší funkce. To znamená v některých případech (když se dotážete úřadu) i na informace obsahující obchodní tajemství či osobní údaje. Takové informace ale dál nešířte.
- 4. Úhrada nákladů.** Hlavní důvod, proč žádat o informace jako zastupitel – máte nárok na bezplatný přístup k informacím. Úřad po vás tedy nemůže požadovat například úhradu nákladů za vyhledávání informací. Nezneužívejte ale toto své oprávnění k tomu, abyste paralyzovali úřad.
- 5. Jakým způsobem o informace žádat.** Nejlepší je dohodnout se s úředníky, že vám budou poskytovat informace např. na požádání přes e-mail. Chytrý úředník na to přistoupí – s vyřizováním žádostí o informace je spojená zbytečná byrokracie. Pokud se tato strategie neosvědčí, začněte o informace žádat písemně. Stačí e-mailem bez elektronického podpisu. V žádostech uvádějte, že informace chcete v elektronické podobě a doručení odpovědi na e-mail. Uvádějte, podle jakého zákona informace požadujete (infozákon nebo zákon o krajích/obcích/Praze). Nezapomeňte připojit jméno, adresu trvalého bydliště a datum narození.
- 6. Čas na poskytnutí informací.** Z nějakého hloupého důvodu je lhůta na poskytnutí informace podle zákona o krajích/obcích 30 dnů, namísto 15 dnů v infozákoně (v zákoně o Praze naštěstí lhůta není, takže se uplatní lhůta z infozákona). S posvěcením Ministerstva vnitra ale můžete využít trik, kterým toto nesmyslné ustanovení anulujete: v žádosti uveďte, že informace žádáte zároveň podle infozákona a zároveň podle zákona o krajích (odkažte přímo na stanovisko zmíněné v úvodu této kapitoly).
- 7. Jak se bránit při nečinnosti/odepření informací.** Bránit se můžete stejně jako při podávání běžné infožádosti; podrobnosti si nastudujte jinde (google pomůže).
- 8. Žádost, interpelace, dotaz, podnět.** Jako zastupitelé můžete kromě žádostí o informace i interpelovat a psát dotazy či podněty. Tam platí o něco jiný režim – odpověď byste měli dostat do 30 dnů, ale je těžší se bránit při nečinnosti – budete ji muset řešit přes kontrolní výbor.

Kontakt

Adam Zábranský, pražský zastupitel a odborník na právo na informace